

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босне и Херцеговине

Broj: S1 3 U 019615 15 U
Sarajevo, 10.04.2017. godine.

Sud Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću za upravne sporove, sastavljenom od sudija Ljiljane Lalović, kao predsjednika vijeća, Željke Krmek i Davora Žilić, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Azre Mušanović kao zapisničara, u upravnom sporu tužitelja ZAVOD ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA KANTONA SARAJEVO, ulica Ložionička br. 2, protiv rješenja broj: UP1 03-1-37-7-120-3/15 BA od 13.07.2015. godine, tužene Agencije za zaštitu ličnih/osobnih podataka u BiH, u upravnoj stvari pristupa ličnim podacima, na nejavnoj sjednici održanoj dana 10.04.2017. godine, donio je sljedeću:

PRESUDA

Tužba se odbija.

Obrazloženje

Rješenjem Agencije za zaštitu ličnih podataka u BiH, broj: UP1 03-1-37-7-120-3/15 BA od 13.07.2015. godine, pod tačkom I zabranjuje se Zavodu zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: ZZO KS), da osim Izvještaja o privremenoj spriječenosti za rad, prikuplja medicinsku dokumentaciju osiguranika od njihovih poslodavaca, u svrhu rješavanja zahtjeva za refundaciju naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad preko 42 dana. Tačkom II rješenja nalaže se Zavodu zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo da, osim Izvještaja o privremenoj spriječenosti za rad uništi medicinsku dokumentaciju osiguranika prikupljenu od njihovih poslodavaca, a pod tačkom III određen je rok od 90 dana u kojem je tužitelj Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo dužan izvršiti naloženu upravnu mjeru iz tačke II rješenja.

Blagovremeno podnesenom tužbom tužitelj je osporio pravilnost rješenja tužene navodeći da je predmetni postupak iniciran od strane Delegacije Evropske komisije u BiH i pod snažnim pritiskom međunarodne zajednice. Smatra da nije sporno da prema članu 3. Zakona o zaštiti ličnih podataka medicinska dokumentacija predstavlja posebnu kategoriju podataka, jer otkriva zdravstveno stanje nosioca podataka, a odredbom člana 9. istog Zakona određeni su uslovi pod kojim je dozvoljena obrada ove kategorije podataka, te da su nadležnosti kontrolora predviđene prvenstveno članom 55. stav 5., 6. i 7. Zakona o zdravstvenom osiguranju FBiH, kojim je određeno vršenje nadzora za vrijeme privremene spriječenosti za rad. Smatra da su ovlaštenja kontrolora sadržana i u Zakonu o

zdravstvenom osiguranju (čl. 45., 60. i 61.), a kako je tužitelj zdravstvena ustanova, koja rješava po zahtjevima stranaka u postupku utvrđivanja prava na naknadu plaće po osnovu privremene spriječenosti za rad, logički se nameće zaključak da kontrolor tužitelja u cilju vršenja pobrojanih ovlaštenja mora imati pristup tj. prikupljati i u konačnici posjedovati medicinsku dokumentaciju. Dalje, navodi da je članom 59. stav 1. Zakona o zdravstvenom osiguranju, između ostalog, određeno da Kantonalni zavod osiguranja o zahtjevima za naknadu plaće rješava po pribavljenoj ocjeni izabranog doktora medicine, odnosno, ljekarske komisije. Tužitelj u odnosu na institut naknade plaće gotovo u svim slučajevima postupa u skladu sa članom 56. stav 4. Zakona o zdravstvenom osiguranju, odnosno, odlučuje o povratu isplaćene naknade plaće nakon 42 dana privremene spriječenosti za rad. Utvrđivanje privremene spriječenosti za rad nakon 42 dana shodno članu 6. stav 2. , a u vezi sa članom 13. Pravilnika o postupku i kriterijima za utvrđivanje privremene spriječenosti za rad zbog bolesti, povrede ili drugih okolnosti („Službene novine FBiH“ broj: 66/12) vrši nadležna ljekarska komisija koja izdaje nalaz, mišljenje i ocjenu zdravstvenog stanja. Smata da je zbog toga jasno da je na temelju člana 59. stav 1. Zakona tužitelj dužan tražiti ovaj nalaz ljekarske komisije koji u suštini predstavlja medicinsku dokumentaciju i da bez pribavljanja iste tužitelj uopšte ne može odlučivati po zahtjevima stranaka. Pobijanim rješenjem upravo se zabranjuje tužitelju traženje ove vrste medicinske dokumentacije, pa bi održavanje pobijanog rješenja na snazi onemogućilo tužitelja da raspravlja o ovim zahtjevima stranke i time bi se dovelo u pitanje izvršavanje zakonom predviđenih obaveza tužitelja kao ustanove.

U odgovoru na tužbu tužena je predložila da se tužba odbije kao neosnovana.

Sud je ispitao zakonitost pobijanog rješenja u granicama odredbe člana 35. Zakona o upravnim sporovima BiH (Službeni glasnik BiH broj: 19/02 do 74/10), pa je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

U provedenom postupku tužena je cijenila zakonitost obrade ličnih podataka od strane Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo, koji se odnose na prikupljanje medicinske dokumentacije osiguranika od njihovih poslodavaca u svrhu rješavanja zahtjeva za refundaciju naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad preko 42 dana, a u odnosu na princip pravičnosti i zakonitosti iz člana 4. stav 1. tačka a) i c) Zakona o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH broj 19/06, 76/11 i 89/11), te u odnosu na princip proporcionalnosti iz tačke c) istog člana Zakona, koji obavezuje kontrolore da obrađuje lične podatke na pravičan i zakonit način, te u mjeri i obimu koji je neophodan za ispunjenje određene svrhe.

Zakonom o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“ broj: 49/06), odredbama člana 4. do 21. uređeni su osnovni principi zakonite obrade ličnih podataka, a prema članu 4. ovog zakona, kontrolor je, između ostalog, obavezan da lične podatke koje prikuplja obrađuje na pravičan i zakonit način, da lične podatke koje prikuplja ne obrađuje na bilo koji način koji nije u skladu s tom svrhom, kao i da lične podatke obrađuje samo u mjeri i obimu koji je neophodan za ispunjenje određene svrhe. U skladu sa članom 6. istog Zakona, kontrolor podatke može obrađivati bez saglasnosti nosioca podataka ako, između ostalih uslova, vrši obradu ličnih podataka u skladu sa zakonom ili je obrada neophodna da bi se ispunile nadležnosti utvrđene zakonom, odnosno, ako je obrada ličnih podataka potrebna za ispunjenje zadatka koji se vrši u javnom interesu. Prema odredbi člana 3. Zakona o

zaštiti ličnih podataka zdravstveno stanje spada u posebnu kategoriju ličnih podataka čija je obrada u načelu zabranjena, tj. obrada takvih podataka je dozvoljena samo ako se utvrdi izuzetak u smislu člana 9. istog Zakona.

U konkretnom slučaju, pravno relevantne su i odredbe člana 26. Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Službene novine Federacije BiH“ broj: 46/10) kojim je propisano da svaki građanin ima pravo da zdravstvenu zaštitu ostvaruje uz poštovanje najvišeg mogućeg standarda ljudskih prava i vrijednosti, odnosno, ima pravo na fizički i psihički integritet i na bezbjednost njegove ličnosti, kao i na ugrožavanje njegovih moralnih, kulturnih, religijskih i filozofskih ubjeđenja. Nadalje, članom 27. stav 2. istog Zakona, svakom pacijentu se, između ostalog, garantuje i pravo na povjerljivost informacija i privatnost, pravo na tajnost podataka, kao i lično dostojanstvo. Nadalje, Zakonom o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata („Službene novine Federacije BiH „ broj: 40/10), članom 25. je određeno da svaki pacijent ima pravo na povjerljivost svih ličnih informacija koje je saopštio nadležnom zdravstvenom radniku, uključujući i one koje se odnose na njegovo zdravstveno stanje i potencijalne dijagnostičke i terapijske procedure, pa i nakon njegove smrti. Članom 27. ovog Zakona je propisano da podaci iz medicinske dokumentacije spadaju u lične podatke o pacijentu i predstavljaju službenu tajnu. U lične podatke iz stava 1. ovog člana spadaju svi identifikacijski podaci o zdravstvenom i medicinskom stanju, dijagnozi, prognozi i liječenju, te podaci o ljudskim supstancama na osnovu kojih se može utvrditi identitet lica, kao i doznake za bolovanje koje se uručuju poslodavcu u zatvorenoj koverti.

Shodno pravilnom zaključku Agencije, za refundaciju naknade plaće poslodavcu u postupku rješavanja zahtjeva poslodavcima su potrebne i dovoljne samo doznake o bolovanju, tako da poslodavac u vezi svog zaposlenika može obrađivati samo podatke koji su mu dostavljeni u doznakama za bolovanje i ne može od zaposlenika tražiti da dostavi bilo kakav nalaz koji se tiče bolesti, niti to može od poslodavaca tražiti Zavod u postupku refundacije.

Postupak refundacije naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad od Zavoda je regulisan je Pravilnikom o postupku i kriterijima za utvrđivanje privremene spriječenosti za rad zbog bolesti, povrede ili drugih okolnosti („Službene novine Federacije BiH“ broj: 66/12) i Odlukom o naknadi plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad („Službene novine Kantona Sarajevo broj: 6/06 i 25/09). Tako je u članu 3. stav 1. navedne Odluke određeno da naknadu plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad obračunava i isplaćuje pravno, odnosno, fizičko lice, a Zavod je obavezan vratiti isplaćenu naknadu u roku od 45 dana od dana prijema zahtjeva za povrat. U smislu člana 5. Oduke zahtjev za refundaciju se podnosi poslovnici zdravstvenog osiguranja prema mjestu uplate doprinosa, a uz zahtjev se prilažu doznake izdate od ovlaštenog ljekara, potvrda o isplaćenoj plaći (obrazac ZO-PL) i spisak radnika za koje se traži povrat isplaćene naknade (obrazac NPL-1). Zaposlenik ima pravo na naknadu plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad preko 42 dana i da poslodavac ima pravo da traži refundaciju isplaćene naknade od Zavoda zdravstvenog osiguranja, u skladu sa odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“ broj: 30/97 do 48/11) i Pravilnika o postupku i kriterijima za utvrđivanje privremene nesposobnosti za rad zbog bolesti, povrede ili drugih okolnosti, a privremenu spriječenost za rad utvrđuje izabrani doktor medicine primarne zdravstvene zaštite u zdravstvenoj ustanovi, odnosno, privatnoj

praksi (član 55. Zakona o zdravstvenom osiguranju). Identične odredbe sadrži i navedeni Pravilnik, s tim da nakon 42 dana spriječenosti za rad takvu radnu nesposobost je potrebno da utvrdi Prvostepena ljekarska komisija. Pravo na naknadu plaće u smislu člana 26. Pravilnika za vrijeme privremene spriječenosti za rad osiguranik ostvaruje kod poslodavca po osnovu propisanog obrasca Izvještaj o privremenoj spriječenosti za rad (doznake).

Vijeće se slaže za zaključkom Agencije da poslodavac nije dužan priložiti nikakav ljekarski nalaz uz zahtjev za refundaciju, niti od zaposlenika može tražiti da mu dostavi nalaz izabranog doktora medicine ili ljekarske komisije u bilo koju svrhu, jer takva obaveza poslodavaca nije određena naprijed citiranim propisima, niti dostavljanje takve dokumentacije Zavod može tražiti od poslodavaca. Tačno je i Vijeće prihvata zaključak da podatke o zdravstvenom stanju osiguranika Zavod može obrađivati kroz Izvještaj izabranog doktora, odnosno, ljekarske komisije, u smislu odredbi Pravilnika (Poglavlje IV - Nadzor nad radom izabranog doktora, odnosno, ljekarske komisije), ali ne u okviru postupka rješavanja poslodavca za refundaciju.

Neosnovano se tužitelj poziva na član 59. stav 1. Zakona o zdravstvenom osiguranju i tvrdi da mu je tom odredbom stavljena obaveza pribavljanja sporne dokumentacije. Ovo iz razloga što citiranom odredbom propisano da o pravu na naknadu plaće pravno, odnosno, fizičko lice i Kantonalni zavod osiguranja rješava po pribavljenoj ocjeni izabranog doktora medicine, odnosno ljekarske komisije bez donošenja formalnog rješenja. Navedena odredba se po nalazu suda ne odnosi na navedenu upravnu situaciju tj. postupak refundacije troškova od strane Zavoda.

Prema tome, ovo Vijeće nalazi da je zaključak Agencije da je ovakvim postupanjem Zavod prekršio princip pravičnosti, zakonitosti i proporcionalnosti iz člana 4. tačka a) i c) Zakona o zaštiti ličnih podataka kada je od poslodavaca zatražio osim Izvještaja o privremenoj spriječenosti za rad da prikuplja drugu medicinsku dokumentaciju u postupku rješavanja zahtjeva za refundaciju naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad preko 42 dana.

Pri tome treba imati u vidu da je predmetna dokumentacija posebna kategorija ličnih podataka u smislu odredbe člana 3. Zakona o zaštiti ličnih podataka BiH, čija je obrada u načelu zabranjena, tj. obrada takvih podataka je dozvoljena samo ako se utvrdi izuzetak u smislu člana 9. istog Zakona, koji izuzetak prema podacima spisa predmeta u konkretnom slučaju ne postoji.

Dakle, traženje medicinske dokumentacije koju Zavod nalaže poslodavcima da pribavljaju od zaposlenika je pravilno ocjenjeno kao postupanje u suprotnosti sa principima Zakona o zaštiti ličnih podataka, koje ima za posljedicu da dovodi i poslodavce u takav položaj da i sami postupaju suprotno principima obrade ličnih podataka.

Ovaj sud u cjelosti prihvata zaključke tužene, nalazeći da je u upravnom postupku tačno i potpuno utvrđeno činjenično stanje, da je na takvo utvrđenje pravilno primijenjen materijalni propis, te da je tužena dala pravilnu i jasnu argumentaciju za svoje zaključke.

Imajući u vidu izloženo, ovaj sud nalazi da se osporeno rješenje zasniva na pravilno utvrđenom činjeničnom stanju, pravilnoj primjeni pravila postupka koji je prethodio donošenju konačnog upravnog akta i pravilnoj primjeni zakona, iz kojih razloga je tužba neosnovana, pa je primjenom člana 37. stav 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima BiH, odlučio kao u dispozitivu presude.

ZAPISNIČAR
Azra Mušanović

PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUDIJA
Ljiljana Lalović

